

ORKESTRA VE YÖNETİMİ DERSİNDE ORKESTRA YÖNETME BECERİLERİNE İLİŞKİN ETKİNLİKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

THE EVALUATION OF THE CONDUCTING CAPABILITIES AND
ACTIVITIES OF THE STUDENTS IN THE COURSE OF ORCHESTRA OF
ORCHESTRA AND CONDUCTING

Yakup Alper VARIŞ*

ÖZET: Araştırmanın amacı, Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları "Orkestra ve Yönetimi" dersinde Orkestrayı ve Okullarda Oluşturulabilir Çalgı Toplulukları 'Yönetme Becerileri'ne ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerini saptayıp değerlendirmektir. Araştırmanın yürütülmesinde bütüncül bir yaklaşımla nitel ve nicel betimsel araştırma yöntemi birlikte kullanılmıştır. Araştırma probleminin çözümü için gereken veriler, literatür taraması, anket ve yapılandırılmış görüşme yoluyla toplanmıştır. Araştırmanın evrenini Türkiye'deki üniversitelerin Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'ndaki "Orkestra ve Yönetimi" dersi öğretim elemanları ve bu dersi alan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma, Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda 2006-2007 eğitim-öğretim yılında görev yapıp "Orkestra ve Yönetimi" dersini yürütmekte ve daha önceden yürütmüş olan öğretim elemanlarından ve bu dersi almış olan son sınıf öğrencilerinden oluşturulan örneklem üzerinden yürütülmüştür. Elde edilen veriler farklı değişkenler açısından karşılaştırılmış ve değerlendirilmiştir. Yapılan çözümlenmeler sonucunda, dersi yürüten öğretim elemanlarının yönetme becerileriyle ilgili etkinliklere oldukça az yer verdikleri ortaya çıkmıştır.

Anahtar Sözcükler: Orkestra ve yönetimi dersi, öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri, yönetme becerileri.

ABSTRACT: The aim of the research is to find out and evaluate the opinions of the lecturers and students regarding the "conducting skills" for the orchestra and possible instrument ensembles in the schools for the course of "Orchestra and Conducting" in the music education branches of the education faculties. The method of the research is descriptive research with quantitative and qualitative dimensions that are based on an eclectic approach. The data which is needed for the

*Yrd. Doç. Dr. Yakup Alper VARIŞ, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, yalperv@omu.edu.tr.

analysis of the research problem is gathered by literature survey ,questionnaires, and constructed interview. The population of the research is the students and lecturers of “Orchestra and Conducting” courses in Music Education Branches of Fine Arts Education Departments in Education Faculties of the universities in Turkey. The sample of the research is composed of the lecturers who taught “Orchestra and Conducting” courses in 2006-2007 academic year and who taught these courses in the previous years, and last year students who attended this courses in Music Education Branches of Education Faculties. The data gathered from this study are compared and evaluated according to different variables. The analysis within this research find that the lecturers devote too less time for activities of conducting techniques and skills.

Key Words: *Conducting skills, opinions of lecturers and students, orchestra and conducting course.*

1.GİRİŞ

Dünya da eğitimin önemi ve ona duyulan ihtiyaç her geçen gün daha da artmaktadır. Bilim ve teknolojiye ortaya çıkan baş döndürücü gelişim ve dönüşümler, bireylerin, toplumların ve ülkelerin yaşam sürecini derinden etkilemektedir. Günümüz dünyasında meydana gelen değişimler, olağanüstü ve şaşırtıcı bir biçimde kendini göstermektedir. Değişimin de değiştiğinden söz edilen bir dünyada insan olarak bir bütün halinde varlığımızı sürdürebilmek, yaşadığımız zamana ayak uydurabilmek ve kendimiz olarak kalabilmek için eğitimin anne karnından ölüme kadar devam eden ne denli vazgeçilmez bir süreç olduğunun bilincinde olmak gerekir.

Eğitimde planlama, genel anlamda, öğretim etkinliklerinin en rasyonel, en düzenli şekilde nasıl yürütüleceğinin önceden ortaya konmasıdır. Eğitimde, belirlenen program hedeflerine ulaşmak esas olduğuna göre ve varılmak istenen nokta da daha önceden belirlendiğine göre plansız ve programsız çalışmalar eğitim ve öğretimi amacından uzaklaştırır (Demirel, 1999). Her çeşit eğitim sürecinin, bu süreçlerdeki öğretim ünitelerinin, belli bir düzen içinde ve bilinçli bir biçimde yapılması gereği vardır (Günay ve Özdemir, 2003).

Müzik öğretmenlerinden talep edilen yeterlikler, müzik öğretmenliği eğitimi sürecinde kazandırılmaktadır. Ülkemizde bu öğrenim, üniversitelerin eğitim fakültelerindeki “Müzik Öğretmenliği Lisans Programları”nda düzenlenmektedir. İlgili programlarda, okullardaki

müzik öğretiminin doğru ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi için, mesleğiyle ilgili birçok alanda yeterlik kazanmış müzik öğretmenleri yetiştirilmesi amaçlanmaktadır (Kalyoncu, 2004). Çalgı çalma, çalgı öğretimi yapma ve müzik topluluğu kurma “Müzik Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri” arasında yer alır. Gündoğdu (2006), bu noktada önemli olanın, müzik öğretmenin sahip olduğu bilgi, beceri ve yeterlikleri öğrencilerine aktarabilmesi olduğunu, toplu çalma eğitimi almış bir müzik öğretmenin mesleğine başladığında bu yeterliklerini doğru bir şekilde uygulayarak öğrencilere toplu çalma çalışmaları yaptırabileceğini vurgulamaktadır. Bu çalışmaların, flüt orkestraları, gitar orkestraları, mandolin orkestraları gibi okul çalgılarının içinde bulunduğu toplu çalma çalışmaları olduğunu belirtmektedir. Bunun yanında, müzik öğretmenlerinin resmi ve özel yaylı çalgı topluluklarını da yönetmek durumunda kalabilecekleri gözden kaçırılmamalı ve lisans eğitimleri süresince bu yeterlikleri kazanabilmelerine yönelik derslerin işlevsel bir yapıya kavuşturulmasına katkı sağlanmalıdır.

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarımızda işitme eğitimi, çalgı eğitimi ve ses eğitiminin yanı sıra en az bunlar kadar önemli sayılabilecek bir diğer unsur da “toplular” ya da “toplular” biçiminde adlandırdığımız “birlikte müzik yapma” etkinlikleridir. Bu etkinlikler müzik eğitiminde grup gerçeğinin yansıması olarak karşımıza çıkmaktadır (Kıvrak, 2003).

Müzik öğretmenlerinin Eğitim Fakültelerindeki öğrenimleri sırasında “birlikte müzik yapma” etkinliklerini gerçekleştirdikleri dersler arasında *Orkestra Yönetimi* dersi önemli bir işleve sahiptir. Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Toplu Çalgı Eğitimi'nin gerçekleştirildiği başlıca derslerden biri Orkestra ve Yönetimi'dir. Bu ders, Müzik Öğretmenliği Lisans Programında VIII. Yarıyıldan itibaren yer alan 3 kredilik zorunlu bir derstir. Programda dersin haftada 3 saat olarak işleneceği ve bunun 1 saatinin teorik, kalan iki saatininse uygulamalı olduğu belirtilmektedir. Orkestra ve Yönetimi dersinin içeriği YÖK'ün tanımlamasında “Orkestra/oda müziği literatürü ile birlikte müzik yapma yöntem ve teknikleri, oluşturulacak okul çalgı topluluklarını yönetme becerileri” şeklindedir.

Bir müzik öğretmeni adayını için Orkestra ve Yönetimi dersinin önemi çok büyüktür. Orkestra eğitimi ve yönetimi sürecinden geçmiş, elindeki olanaklarla bir çalgı grubu oluşturabilecek ve eğitimini gerçekleştirebilecek beceri ve davranışları kazanmış bir müzik öğretmeni, gittiği kurumlarda birikimi ve donanımıyla çevresine ışık tutacaktır. Hamann ve Gillespie (2004) , orkestrada yer alarak öğrencinin, farklı düşünce, kültür ve kişiliğe sahip olan arkadaşlarıyla işbirliğine girip takım

çalışmasını öğrendiğini, sosyal becerilerini geliştirerek yaşam kalitesini yükselttiğini belirtmektedir.

Orkestra yönetimi, orkestranın amaçlarını gerçekleştirmek için, orkestranın sahip olduğu insan ve madde kaynaklarını akılcı bir biçimde, estetiksel bir uyum ve bütünlük içerisinde yönetme sürecidir (Varış, 2007).

Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda öğrenciler bireysel çalgı derslerinde öğrendikleri teknik bilgi ve becerileri orkestra/oda müziği derslerinde pekiştirme olanağı bulurlar. Bu derslerde elde ettikleri birikimlerin yanında orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı topluluklarını yönetme becerileri ile ilgili temel teknikleri “Orkestra ve Yönetimi” dersinde kazanmaları öngörülür. Bu öngörüler doğrultusunda, dersin öğretim süreci açısından müzik eğitimi anabilim dallarında farklı uygulamalara yer verildiği ve bu kurumların çoğunda yönetme becerileri ile ilgili öğrenim-öğretim etkinliklerine yer verilmediği veya bunların yeterince amacına ulaşmadığı konusunda ilgili çevrelerde çeşitli görüşlerin dile getirildiği gözlenmektedir.

Genelde, üniversitelerin lisans ve lisansüstü programları incelendiğinde büyük ölçüde tanımsal programların yer aldığı görülmektedir. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Programı’nda yer alan “Orkestra ve Yönetimi” dersi programında, tanımlanmamış kavramlar, saptanmamış ilkeler, amaçlar, eğitim ve öğretim yöntemleriyle ölçme-değerlendirme sistemlerinin bulunuyor olması, aynı alanın öğretim elemanları ve kurumlar arasında bile, önemli uygulama farklılıklarına neden olmaktadır.

Bu noktalardan hareketle üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlı güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalları “Orkestra ve Yönetimi” dersinde Orkestrayı ve Okullarda Oluşturulabilir Çalgı Toplulukları ‘Yönetme Becerileri’ne ilişkin etkinliklerin öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları “Orkestra ve Yönetimi” dersinde yönetme becerilerine ilişkin etkinlikleri değerlendirerek dersin daha işlevsel bir yapıya ve işlerliğe kavuşturulmasına katkıda bulunmaktır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma; dersin daha işlevsel bir yapıya ve işlerliğe kavuşturulmasına katkıda bulunmayı amaçlaması bakımından ve bu ve benzeri alanlarda yapılabilecek çalışmalara kaynak teşkil etmesi bakımından önem taşımaktadır.

1.3.1 Varsayımlar

Bu araştırma; belirlenen nitel ve nicel betimsel yöntemin problemin çözümü için ve kullanılan veri toplama araçlarının, araştırmada belirlenen sorulara cevap aramak için uygun olduğu sayıltılarına ve örneklem grubunun evreni temsil ettiği temel sayıltısına dayanmaktadır.

1.4 Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları Dallarında 2006-2007 öğretim yılında uygulanmakta olan *“Oda Müziği / Orkestra ve Yönetimi”* dersinin *“Orkestra ve Yönetimi”* alanıyla,
- Müzik eğitimi anabilim dallarında *“Orkestra ve Yönetimi”* dersini 2006-2007 öğretim yılında ve daha önce uygulamakla görevli öğretim elemanları ve bu dersi almış olan 4. sınıf öğrencileriyle,
- Orkestra ve Yönetimi konusuyla doğrudan veya dolaylı ilgili olup yazılmış ve ulaşılabilir yayınlar ve tezlerle,
- Araştırma için ayrılabilen zaman ve maddi kaynaklarla sınırlı tutulmuştur.

1.5 Araştırmanın Problemi

Orkestra ve Yönetimi dersinde orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı toplulukları yönetme becerilerine ilişkin etkinliklerin değerlendirilmesi, öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerine göre nasıldır?

1.6 Alt Problemler

1. Orkestra ve yönetimi dersinde orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı toplulukları yönetme becerileri ne ilişkin öğretim elemanı görüşleri nelerdir?

2. Orkestra ve yönetimi dersinde orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı topluluklarını yönetme becerileri kapsamında ele alınan eserlerin dağılımına ilişkin öğretim elemanı görüşleri nelerdir?

3. Orkestra ve yönetimi dersinde orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı toplulukları yönetme becerilerine ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?

4. Orkestra ve yönetimi dersinde orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı topluluklarını yönetme becerileri kapsamında ele alınan eserlerin dağılımına ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?

5. Orkestra ve Yönetimi dersinde yönetme becerileri kapsamındaki etkinliklere ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

2.YÖNTEM

Araştırmada bütüncül bir yaklaşımla nicel ve nitel betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem, varlıkbilim açısından yapılandırmacılığı, bilgi felsefesi açısından yorumlamacılığı, kurama ulaşmada tümevarım kullanarak bütünselliği ve durumsallığı ilke edinmektedir (Bryman, 2001; Patton, 1990; Yıldırım ve Şimşek, 2005). Böylelikle çalışmanın güvenilirliğine katkı sağlanmaya çalışılmıştır (Denzin & Lincoln, 2005). Belirlenen yöntem ve oluşturulan temel yapı çerçevesinde durum çalışması (case study) araştırmanın deseni olarak seçilmiştir.

2.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye'deki üniversitelerin Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki "Orkestra ve Yönetimi" dersini veren öğretim elemanları ve bu dersi alan öğrenciler oluşturmaktadır.

Araştırmanın örnekleme, 2006-2007 eğitim-öğretim yılında *Müzik Eğitimi Anabilim Dalları Lisans Programı*'nda yer alan "Orkestra ve Yönetimi" dersini yürütmüş veya daha önce yürütmüş olan tüm öğretim elemanları ile bu dersi almış olan son sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Öğretim

elemanı anketi için “Orkestra ve Yönetimi” dersinin verildiği 21 anabilim dalında bu dersi vermekle görevli veya daha önceden görevlendirilmiş toplam 25 öğretim elemanından 24’ü örneklem alınmıştır. Öğrenci anketi ile öğrenci ve öğretim elemanı görüşme formları için küme örnekleme yöntemiyle Türkiye’nin batı, orta ve doğu bölgelerinden seçilen üç ayrı anabilim dalı belirlenmiştir. Batı bölgesinden Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, orta bölgeden Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı ve doğu bölgesinden İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı örneklem gurubunu oluşturmuştur.

2.2. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Araştırma probleminin çözümü için gereken veriler, *literatür taraması, anket ve yapılandırılmış görüşme* yoluyla toplanmıştır. Anket ve görüşme formları öğretim elemanı ve öğrencilere göre yapılandırılarak uygulanmıştır.

Verilerin istatistiksel çözümlemelerinde SPSS 12.0 paket programı içerisindeki çeşitli istatistiksel çözümleme tekniklerinden yararlanılmıştır. Bu bağlamda, frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama (\bar{X}), standart sapma (ss) ve karışık ölçümler için Mann Whitney U testi, Kruskal-Wallis testi ve Ki-Kare testi kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi olarak 0,05 seçilmiştir.

Uygulanmak üzere geliştirilen anketlerdeki maddelerin Croanbach Alpha yöntemiyle hesaplanan güvenilirlik katsayıları öğretim elemanı anketinde 0.96, öğrenci anketinde ise 0.94 olarak tespit edilmiştir. Dolayısıyla anketler yüksek derecede güvenilirdir. Kapsam geçerliği içinse uzman görüşlerine başvurulmuştur.

Geçerlik ve güvenilirliği sağlanan anketler, örneklem grubundaki toplam 25 öğretim elemanı ve toplam 120 öğrenciden ulaşılabilen 24 öğretim elemanı (% 96) ve 108 öğrenciye (% 90) araştırmacı tarafından elden ulaştırılarak ve geri dönüşte olası aksamaların da önüne geçmeye özen gösterilerek 2006-2007 eğitim-öğretim bahar yarıyılı'nın sonunda gerçekleştirilmiş ve istatistiksel işlemleri yapılmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu ön uygulamalar sonrasında araştırmada kullanılacak biçime dönüştürülerek örneklem grubundaki ulaşılabilen 34 öğrenci ve 11 öğretim elemanına uygulanmıştır.

Görüşme formlarının yapılandırılması ve geliştirilmesi amacıyla araştırmanın alt problemlerinin çözümüne en etkili bir biçimde katkı sağlayacak sorular oluşturmaya özen gösterilmiştir. Bu bağlamda görüşme sorularının, ankette yer alan sorularla hem paralellik hem de farklılık içeren bir yapıda oluşturulmasına dikkat edilmiştir. Bu durumun toplanan verilerin niteliğini ve derinliğini artırdığı saptanmıştır. Bu süreçte düzenli aralıklarla uzman görüşlerine başvurulmuştur. Daha sonra oluşturulan bu sorulardan görüşmenin amacına en uygun olanlarına karar verilmiştir. Ulaşılan veri setinin çözümlenmesine başlamadan önce, nitel veri setinin nasıl çözümlenebileceğiyle ilgili alan yazın incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonun da, nitel çözümlemenin araştırmacıya özgü olduğu, esnek, yaratıcı ve yoğun bir çalışmayı gerektirdiği görülmüştür (Patton, 1987).

Öğretim elemanı ve öğrencilere uygulanan görüş anketleri için nicel veri analizi, görüşme aşaması için de içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada içerik analizi türlerinden '*kategorisel analiz*' kullanılmıştır. Kategorisel analiz, genel olarak belirli bir mesajın önce birimlere bölünmesi ve ardından bu birimlerin önceden saptanmış ölçütlere göre kategoriler halinde gruplandırılmasıdır (Tavşancıl ve Aslan, 2001: 90). Kategori oluşturma, özel verilerden yola çıkarak genel bir sonuç oluşturma aşamasıdır (Ely, Anzul, Friedman, Garner ve Steinmetz, 1998: 145). Kategorisel analizde öncelikle veriler kodlanmıştır. Bu süreçte, daha önceden belirlenmiş kavramlarla verilerin kodlanması esnasında ortaya çıkan kavramlar dikkate alınmıştır. Kodlar, soruların benzer cevaplarını tanımlayan ve verileri düzenleyip çözümlenmeye yardım eden sembollerdir (Robson, 2001: 252). Daha sonra kodları genel düzeyde açıklayan kategoriler (temalar) belirlenmiş ve bulgular yorumlanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2005: 228-239).

3. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırma bulguları ve bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır. Araştırmada toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular ve bunlara ilişkin yorumlar, araştırmanın alt problemlerine göre sıralanıp tablolar halinde düzenlenerek verilmiştir.

3.1. Orkestra ve Yönetimi Dersinde Orkestrayı Ve Okullarda Oluşturulabilir Çalgı Toplulukları '*Yönetme Becerileri*' İle İlgili Öğretim Elemanı Görüşlerine İlişkin Bulgu Ve Yorumlar

Tablo 1. “Orkestra ve yönetimi” dersinde orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı toplulukları ‘yönetme becerileri’ne ilişkin öğretim elemanı görüşlerinin frekans ve yüzdelik değerleri

	Hiç		Az Ölçüde		Orta Ölçüde		Büyük Ölçüde		Tamamen		TOPLAM		
	(1)		(2)		(3)		(4)		(5)		f	\bar{X}	Ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
<i>Orkestra ve Yönetimi</i> dersinde, içinde bulunan orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı topluluklarını <i>yönetme becerileri</i> ile ilgili öğretim etkinliklerine yer verilmektedir.	3	12,5	4	16,7	5	20,8	6	25,0	6	25,0	24	3,33	1,37
<i>Orkestra ve Yönetimi</i> dersinde, <i>yönetme becerileri</i> kapsamında <i>orkestrasyon bilgisi, partiyon okuma, parmaklandırma (duvate), yaylama, estetik duruş, sahne hakimiyeti</i> v.b. gibi konulara yer verilmektedir.	2	8,3	4	16,7	5	20,8	9	37,5	4	16,7	24	3,38	1,21
<i>Orkestra ve Yönetimi</i> dersinde, <i>yönetme becerileri</i> kapsamında <i>sol el ve sağ el tekniği’ni</i> geliştirmeye yönelik öğretim etkinliklerine yer verilmektedir.	4	16,7	3	12,5	5	20,8	8	33,3	4	16,7	24	3,21	1,35
<i>Orkestra ve Yönetimi</i> dersinde, bir müzik öğretmeni adayı için <i>yönetme becerileri</i> ile ilgili öğretim etkinlikleri gereklidir.	2	8,3	-	-	3	12,5	11	45,9	8	33,3	24	3,96	1,12

Hiç Katılmıyorum	(1)	1.00-1.79
Az Ölçüde Katılıyorum	(2)	1.80-2.59
Orta Ölçüde Katılıyorum	(3)	2.60-3.39
Büyük Ölçüde Katılıyorum	(4)	3.40-4.19
Tamamen Katılıyorum	(5)	4.20-5.00

Tablo 1’de görüldüğü gibi, *Orkestra ve Yönetimi* dersinde, orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı topluluklarını *yönetme becerileri* ile ilgili öğretim etkinliklerine yer verilmesine ilişkin öğretim elemanlarının % 25’i “Tamamen” , % 25’i “Büyük Ölçüde” , % 20,8’i “Orta Ölçüde” , % 16,7’si “Az Ölçüde” , % 12,5’i “Hiç” yönünde görüş belirtmektedir. Bu görüşlere ilişkin bulguların ortalaması \bar{x} = 3,33 değerinde bulunmuştur. *Orkestra ve Yönetimi* dersinde, *yönetme becerileri* kapsamında *orkestrasyon bilgisi, partiyon okuma, parmaklandırma (duvate), yaylama, estetik duruş, sahne hakimiyeti* v.b. gibi konulara yer verilmesine ilişkin öğretim elemanlarının % 16,7’si “Tamamen” , % 37,5’i “Büyük Ölçüde” , % 20,8’i “Orta Ölçüde” , % 16,7’si “Az Ölçüde” , % 8,3’ü “Hiç” yönünde görüş belirtmektedir. Bu görüşlere ilişkin bulguların ortalaması \bar{x} = 3,38 değerinde bulunmuştur. *Orkestra ve Yönetimi* dersinde, *yönetme becerileri* kapsamında *sol el ve sağ el tekniği*’ni geliştirmeye yönelik öğretim etkinliklerine yer verilmesine ilişkin öğretim elemanlarının % 16,7’si “Tamamen” , % 33,3’ü “Büyük Ölçüde” , % 20,8’i “Orta Ölçüde” , % 12,5’i “Az Ölçüde” , % 16,7’si “Hiç” yönünde görüş belirtmektedir. Bu görüşlere ilişkin bulguların ortalaması \bar{x} = 3,21 değerinde bulunmuştur. *Orkestra ve Yönetimi* dersinde, bir müzik öğretmeni adayı için *yönetme becerileri* ile ilgili öğretim etkinliklerinin gerekliliğine ilişkin öğretim elemanlarının % 33,3’ü “Tamamen” , % 45,9’u “Büyük Ölçüde” , % 12,5’i “Orta Ölçüde” , % 8,3’ü “Hiç” yönünde görüş belirtmektedir. Öğretim elemanların hiçbiri “Az Ölçüde” yönünde görüş belirtmemektedir. Bu görüşlere ilişkin bulguların ortalaması \bar{x} = 3,96 değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre, öğretim elemanlarının, “*Orkestra ve Yönetimi* dersinde, içinde bulunulan orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı topluluklarını *yönetme becerileri* ile ilgili öğretim etkinliklerine yer verilmektedir”, “*Orkestra ve Yönetimi* dersinde, *yönetme becerileri* kapsamında *orkestrasyon bilgisi, partiyon okuma, parmaklandırma (duvate), yaylama, estetik duruş, sahne hakimiyeti* v.b. gibi konulara yer verilmektedir” ve “*Orkestra ve Yönetimi* dersinde, *yönetme becerileri* kapsamında *sol el ve sağ el tekniği*’ni geliştirmeye yönelik öğretim etkinliklerine yer verilmektedir” görüşlerine “Orta ölçüde”, “*Orkestra ve Yönetimi* dersinde, bir müzik öğretmeni adayı için *yönetme becerileri* ile ilgili öğretim etkinliklerinin gereklidir” görüşüne ise “Büyük ölçüde” katıldıkları anlaşılmaktadır. Öğretim elemanlarının % 91,7’sinin, *Orkestra ve Yönetimi* dersinde, bir müzik öğretmeni adayı için *yönetme becerileri* ile ilgili öğretim etkinliklerinin gerekli olduğunu ilişkin olumlu görüş belirttikleri; *Orkestra ve Yönetimi* dersinde, içinde bulunulan orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı topluluklarını *yönetme becerileri* ile ilgili öğretim etkinliklerine, *yönetme becerileri* kapsamında *orkestrasyon bilgisi, partiyon okuma, parmaklandırma (duvate), yaylama, estetik duruş, sahne hakimiyeti* v.b. gibi konulara ve *yönetme becerileri*

kapsamında *sol el* ve *sağ el tekniği*'ni geliştirmeye yönelik öğretim etkinliklerine kısmen yer verdikleri düşünülmektedir.

Tablo 2 “Orkestra ve yönetimi” dersinde yönetme becerilerine ilişkin öğretim elemanı görüşleri

		GÖRÜŞLER	İfade Eden Öğretim Elemanları	f	%
Orkestra ve Yönetimi Dersinde Yönetme Becerilerine İlişkin Görüşler	Yönetme Becerileri	<i>“Orkestra ve Yönetimi” dersinde yönetme becerilerine ilişkin sol el ve sağ elde temel vuruşları vurabilme, partitür analizi, İstiklal Marşı’nın seslendirilmesi ve yönetimi gibi konularda çalışmalar yapıyoruz.</i>	ÖE1,ÖE2	2	18,18
		<i>Öğretim elemanlarına öykünerek, bakarak, gözlemleyerek öğrenci öğreniyor. Hatta öğrencilere “siz çalıştırırken şöyle bir yol izleyebilirsiniz” diyoruz.</i>	ÖE5	1	9,09
		<i>Öğrencilerimiz mezun oldukları zaman çalgı toplulukları nasıl oluşturulur, bunun bilgisini ve becerisini vermeye çalışıyoruz. Öğrencilerin hepsi seçilen eserleri ve İstiklal Marşı’nı tek tek yönetiyor.</i>	ÖE6, ÖE10, ÖE3, ÖE4	4	36,36
		<i>Temel vuruş teknikleri, sahne hakimiyeti, jest vb. konularda detaylı bilgi veriyorum. İstiklal Marşı yönetim becerilerine özellikle yer veriyorum.</i>	ÖE7	1	9,09
		<i>Derslerimde yönetme becerilerine yer vermiyorum.</i>	ÖE8	1	9,09
		<i>Zaman darlığı sebebiyle yönetme becerilerine yer veremiyorum.</i>	ÖE9, ÖE11	2	18,18
	Yönetme Becerilerinin Gerekliliği	<i>“Orkestra ve Yönetimi” dersinde, bir müzik öğretmeni adayı için yönetme becerileri ile ilgili öğretim etkinlikleri son derece önemli ve gereklidir.</i>	ÖE1, ÖE5, ÖE10	3	27,27
		<i>Kısmen gereklidir.</i>	ÖE2, ÖE4	2	18,18
		<i>Temel düzeyde kesinlikle verilmelidir.</i>	ÖE3	1	9,09
		<i>Çok gereklidir, çünkü İstiklal Marşı’nı dahi yanlış ve eksik yöneten müzik öğretmenleri görüyoruz. Bir müzik öğretmeni bu bakımlardan çok yeterli olmalıdır.</i>	ÖE6, ÖE7, ÖE11	3	27,27
		<i>Yönetim becerileri bu dersin konusu olmamalıdır. Eskiden “Müzik Toplulukları Yönetimi” dersi vardı. Müzik öğretmeni</i>	ÖE8	1	9,09

		<i>adayları okul çalgı ve ses topluluklarını yönetmeyi bu derste öğrenirlerdi. Olması gereken budur.</i>			
		<i>Öğrenciler 'Koro Yönetimi' dersinde öğrendikleri bilgileri 'Orkestra ve Yönetimi' dersinde pekiştirmelidir. Fakat bunun için 'Orkestra ve Yönetimi' ders saatleri kesinlikle arttırılmalıdır.</i>	ÖE9	1	9,09

Tablo 2'de görüldüğü gibi, öğretim elemanlarının % 36,36'sı (ÖE3, ÖE4, ÖE6, ÖE10) öğrencilere mezun oldukları zaman çalgı toplulukları nasıl oluşturulur bunun bilgisini ve becerisini vermeye çalıştıklarını, öğrencilerin hepsinin seçilen eserleri ve İstiklal Marşı'nı birer birer yönettiklerini ifade etmektedir.

Öğretim elemanlarının % 27,27'si (ÖE8, ÖE9, ÖE11), derslerinde yönetme becerilerin yer vermediklerini ifade etmiştir. ÖE9 ve ÖE11 bu durumun zaman darlığından kaynaklandığını vurgulamıştır.

Öğretim elemanlarının % 63,63'ü derslerinde yönetme becerileriyle ilgili etkinliklere yer verdikleri görüşündedir. Bunun yanında İstiklal Marşı'nın seslendirilmesi ve yönetimi konusuna ayrıca önem verdikleri düşüncesindedirler.

ÖE7'nin yönetim becerileri ile ilgili konularda detaya indiğini belirtmesi, buna karşılık ÖE8'in derslerinde yönetme becerilerine yer vermekten özellikle kaçındığının anlaşılması dikkat çekici bir durum olarak değerlendirilebilir.

Günümüzde İstiklal Marşı'nın seslendirilmesi ve yönetilmesi hususunda bazı müzik öğretmenlerinin çok ciddi hatalar yaptığının gözlenmesi sebebiyle bu derste İstiklal Marşı yönetim becerilerine yer verilmesinin büyük önem taşıdığı düşüncesine varılabilir.

"Orkestra ve Yönetimi" dersinde, bir müzik öğretmeni adayı için yönetme becerileri ile ilgili öğretim etkinliklerinin son derece önemli ve gerekli olduğunu ifade eden öğretim elemanlarının oranı % 27,27'dir (ÖE1, ÖE5, ÖE10).

Yönetme becerilerinin kısmen gerekli olduğunu düşünen öğretim elemanlarının oranı % 18,18'dir (ÖE2, ÖE4).

Öğretim elemanlarının % 27,27'si (ÖE6, ÖE7, ÖE11) "Orkestra ve Yönetimi" dersinde bir müzik öğretmeni adayı için yönetme becerileri ile ilgili öğretim etkinliklerinin çok gerekli olduğunu; çünkü İstiklal Marşı'nı dahi yanlış ve eksik yöneten müzik öğretmenleri gördüklerini ve bir müzik

öğretmenin bu bakımlardan çok yeterli olması gerektiğini ifade etmektedir.

ÖE8, yönetim becerilerinin bu dersin konusu olmaması gerektiğini; eskiden “Müzik Toplulukları Yönetimi” dersinin olduğunu, müzik öğretmeni adaylarının okul çalgı ve ses topluluklarını yönetmeyi bu derste öğrendiklerini ve yapılması gerekenin bu olduğunu ifade etmektedir.

Yapılan görüşmede ÖE8’in yönetim becerilerinin “Orkestra ve Yönetimi” dersinin konusu olmaması gerektiğini ifade etmesi dikkat çekicidir.

Aşağıda öğretim elemanlarının “Orkestra ve Yönetimi” dersinde yönetme becerilerine ilişkin görüşlerinden bazıları betimsel olarak ifade edilmiştir:

Yönetme becerileri ile ilgili öğretim tekniklerine ilişkin görüşler:

ÖE1: “Şu an İstiklal Marşı’nı 2/4’lük yöneten öğretmenlerimiz var okullarımızda. Maalesef eksik ölçüyü bilmeyen öğretmenler var. Koro yönetimi derslerinde dağarcığa daha çok önem verildiği için yönetim konusunda ‘Orkestra Yönetimi’ derslerine de çok iş düştüğünü düşünüyorum.”

ÖE5: “Yönetme becerileriyle ilgili öğretim etkinlikleri çok gerekli. Çünkü topluluk etkinliği önce o topluluktaki insanları mutlu kılıyor. İzleyicilere değişik bir psikolojik ortam sağlıyor. Bu bakımdan her müzik eğitimcisi çalıştığı kurumda bu tür etkinliklere hazır olmalıdır. Karşısına her an bir çalgı topluluğu oluşturabilecek bir gurup çıkabilir, çıkmasa da çıkarılmalıdır. Ne buluyorsa çıkarmalı; hiçbir şey bulamıyorsa vurmali çalgılardan bir topluluk çıkarırsın, taşı taşa vurdursun, elini-ayağını vurdursun. Ama bir çalgı topluluğu oluştursun.”

Yönetme becerilerinin gerekliliğine ilişkin görüşler:

ÖE7: “Bir müzik öğretmenin yönetebileceği en fazla şey herhalde “İstiklal Marşı” olacaktır. İstiklal Marşı’nı çok iyi yönetmesi gerekir. Buna ek olarak toplumun yapısını iyi bilmek gerekir. Örneğin şef karşısındaki topluluğa “daha daha” işareti veriyorsa, o topluluktan bağırma başlayacağını bilmesi gerekir. Gür, ama ikna edici bir gürlükte, ses şiddetinden kaynaklı entonasyon bozukluklarına da sebebiyet vermeyecek ölçüde özellikle İstiklal Marşı’nı sakın yönetmek gerekiyor.”

ÖE2: “Çok da gerekli değil, ama hiç yaptırmamak kesinlikle olmaz.

Bir kere dersin adı ‘Orkestra ve Yönetimi’. Yönetim bu dersin içerisinde yapılmalı.”

Yukarıdaki görüşlerden elde edilen bulgulara göre, “Orkestra ve Yönetimi” dersinde yönetme becerileri ile etkinliklere yer verilmesinin müzik öğretmeni adayları açısından büyük önem taşıdığı anlaşılmaktadır.

3.2. Orkestra ve Yönetimi Dersinde Orkestrayı ve Okullarda Oluşturulabilir Çalgı Topluluklarını ‘Yönetme Becerileri’ Kapsamında Ele Alınan Eserlerin Dağılımı İle İlgili Öğretim Elemanı Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3 “Orkestra ve yönetimi” dersinde orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı toplulukları ‘yönetme becerileri’ kapsamında ele alınan eserlerin dağılımına ilişkin öğretim elemanı görüşlerin frekans ve yüzdeler değeri

	Hiç		Az Ölçü de		Orta Ölçü de		Büyük Ölçü de		Tamamen		Toplam		Ağırlıklı Toplam		Önem Sırası
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%	N	%	
Uluslararası Sanat Müziği	1	6	1	4	1	5,9	1	5,9	-	-	1	10	7	35,3	1
Çağdaş Türk Müziği	1	10	1	10	4	40	4	40	-	-	1	10	0	13,4	4
Türkü Düzenlemeleri	3	30	7	70	5	50	1	10	-	-	1	10	6	27,9	2
Okul Şarkıları, Marş vb.	5	50	3	30	2	20	2	20	-	-	1	10	2	21,8	3
Diğer	-	-	-	-	-	-	-	-	3	100	3	30	3	1,40	5
Toplam													21	100,00	

Tablo 3’de görüldüğü gibi; öğretim elemanlarının Orkestra ve Yönetimi dersinde orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı toplulukları ‘Yönetme Becerileri’ kapsamında 1. sırada ‘Uluslararası Sanat Müziği’, 2. sırada ‘Türkü Düzenlemeleri’, 3. sırada ‘Okul Şarkıları, Marş vb.’, 4. sırada ‘Çağdaş Türk Müziği’ türünde, son sırada ise ‘Diğer’ türdeki eserleri ele aldıkları anlaşılmaktadır.

Bu bulgulara göre; öğretim elemanlarının Orkestra ve Yönetimi dersinde “Okul Şarkıları, Marş vb.” ne, “Uluslararası Sanat Müziği” ve “Türkü Düzenlemeleri”nden sonra yer verdiklerini belirtmeleri, öğrencilerin mezun olduklarında okullarda oluşturulabilir çalgı toplulukları ‘Yönetme Becerileri’ kapsamında “Okul Şarkıları, Marş vb.” ile daha sık karşılaşacakları göz önüne alındığında oldukça dikkat çekicidir. Bunun sebebinin, “Orkestra ve Yönetimi” dersi öğretim sürecinde yer alan uygulamaların öğrencilerin bireysel çalgılarında elde ettikleri birikim doğrultusunda gerçekleştirilmeye çalışılmasından kaynaklandığı düşünülebilir.

3.3. Orkestra ve Yönetimi Dersinde Orkestrayı ve Okullarda Oluşturulabilir Çalgı Toplulukları ‘Yönetme Becerileri’ İle İlgili Öğrenci Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Tablo 4 “Orkestra ve yönetimi” dersinde orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı toplulukları ‘yönetme becerileri’ne ilişkin öğrenci görüşlerinin frekans ve yüzdelik değerleri

	Hiç		Az Ölçüde		Orta Ölçüde		Büyük Ölçüde		Tamamen		TOPLAM		
	(1)		(2)		(3)		(4)		(5)		F	\bar{X}	Ss
	f	%	F	%	f	%	F	%	f	%	F	\bar{X}	Ss
<i>Orkestra ve Yönetimi dersinde, içinde bulunduğunuz orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı topluluklarını yönetme becerileri ile ilgili öğretim etkinliklerine yer verilmektedir.</i>	75	69,1	17	16	10	9,3	3	2,8	3	2,8	108	1,5	1
<i>Orkestra ve Yönetimi dersinde, yönetme</i>	82	76	9	8,3	9	8,3	4	3,7	4	3,7	108	1,5	1,1

<i>becerileri kapsamında orkestrasyon bilgisi, partiyon okuma, parmaklandırma (duvate), yaylama, estetik duruş, sahne hakimiyeti v.b. gibi konulara yer verilmektedir.</i>														
<i>Orkestra ve Yönetimi dersinde, yönetme becerileri kapsamında sol el ve sağ el tekniği'ni geliştirmeye yönelik öğrenim etkinliklerine yer verilmektedir.</i>	81	75	13	12	8	7,4	-	-	6	5,6	108	1,5	1	
<i>Orkestra ve Yönetimi dersinde, bir müzik öğretmeni adayı için yönetme becerileri ile ilgili öğrenim etkinlikleri gereklidir.</i>	8	7,4	1	0,9	11	10,2	28	25,9	60	55,6	108	4,2	1,2	

Hiç Katılmıyorum	(1)	1.00-1.79
Az Ölçüde Katılıyorum	(2)	1.80-2.59
Orta Ölçüde Katılıyorum	(3)	2.60-3.39
Büyük Ölçüde Katılıyorum	(4)	3.40-4.19
Tamamen Katılıyorum	(5)	4.20-5.00

Tablo 4’de görüldüğü gibi, *Orkestra ve Yönetimi* dersinde, orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı topluluklarını *yönetme becerileri* ile ilgili öğretim etkinliklerine yer verilmesine ilişkin öğrencilerin % 2,8’i “Tamamen”, % 2,8’i “Büyük Ölçüde”, % 9,3’ü “Orta Ölçüde”, % 16’sı “Az Ölçüde”, % 69,1’i “Hiç” yönünde görüş belirtmektedir. Bu görüşlere ilişkin bulguların ortalaması $\bar{x} = 1,5$ değerinde bulunmuştur. *Orkestra ve Yönetimi* dersinde, *yönetme becerileri* kapsamında *orkestrasyon bilgisi, partiyon okuma, parmaklandırma (duvate), yaylama, estetik duruş, sahne hakimiyeti v.b. gibi konulara yer verilmesine ilişkin öğrencilerin % 3,7’si “Tamamen”, % 3,7’si “Büyük Ölçüde”, % 8,3’ü “Orta Ölçüde”, % 8,3’ü “Az Ölçüde”, % 76’sı “Hiç” yönünde görüş belirtmektedir. Bu görüşlere ilişkin bulguların ortalaması $\bar{x} = 1,5$ değerinde bulunmuştur. *Orkestra ve Yönetimi* dersinde,*

yönetme becerileri kapsamında *sol el* ve *sağ el tekniği*'ni geliştirmeye yönelik öğretim etkinliklerine yer verilmesine ilişkin öğrencilerin % 5,6'sı "Tamamen" , % 7,4'ü "Orta Ölçüde" , % 12'si "Az Ölçüde" , % 75'i "Hiç" yönünde görüş belirtmektedir. Öğrencilerin hiçbiri *Orkestra ve Yönetimi* dersinde, *yönetme becerileri* kapsamında *sol el* ve *sağ el tekniği*'ni geliştirmeye yönelik öğretim etkinliklerine yer verilmesine ilişkin "Büyük Ölçüde" yönünde görüş belirtmemektedir. Bu görüşlere ilişkin bulguların ortalaması $\bar{x} = 1,5$ değerinde bulunmuştur. *Orkestra ve Yönetimi* dersinde, bir müzik öğretmeni adayı için *yönetme becerileri* ile ilgili öğretim etkinliklerinin gerekliliğine ilişkin öğrencilerin % 55,6'sı "Tamamen" , % 25,9'u "Büyük Ölçüde" , % 10,2'si "Orta Ölçüde" , % 0,9'u "Az Ölçüde" , % 7,4'ü "Hiç" yönünde görüş belirtmektedir. Bu görüşlere ilişkin bulguların ortalaması $\bar{x} = 4,2$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre, öğrencilerin "*Orkestra ve Yönetimi* dersinde, içinde bulunulan orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı topluluklarını *yönetme becerileri* ile ilgili öğretim etkinliklerine yer verilmektedir", "*Orkestra ve Yönetimi* dersinde, *yönetme becerileri* kapsamında *orkestrasyon bilgisi*, *partiyon okuma*, *parmaklandırma (duvate)*, *yaylama*, *estetik duruş*, *sahne hâkimiyeti* v.b. gibi konulara yer verilmektedir" ve "*Orkestra ve Yönetimi* dersinde, *yönetme becerileri* kapsamında *sol el* ve *sağ el tekniği*'ni geliştirmeye yönelik öğretim etkinliklerine yer verilmektedir" görüşlerine "Hiç" katılmadıkları "*Orkestra ve Yönetimi* dersinde, bir müzik öğretmeni adayı için *yönetme becerileri* ile ilgili öğretim etkinliklerinin gereklidir" görüşüne ise "Tamamen" katıldıkları anlaşılmaktadır. Öğrencilerin % 91,7'sinin, *Orkestra ve Yönetimi* dersinde, bir müzik öğretmeni adayı için *yönetme becerileri* ile ilgili öğretim etkinliklerinin gerekli olduğunu ilişkin olumlu görüş belirttikleri; *Orkestra ve Yönetimi* dersinde, içinde bulunulan orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı topluluklarını *yönetme becerileri* ile ilgili öğretim etkinliklerine, *yönetme becerileri* kapsamında *orkestrasyon bilgisi*, *partiyon okuma*, *parmaklandırma (duvate)*, *yaylama*, *estetik duruş*, *sahne hakimiyeti* v.b. gibi konulara ve *yönetme becerileri* kapsamında *sol el* ve *sağ el tekniği*'ni geliştirmeye yönelik öğretim etkinliklerine hiç yer verilmediğini düşündükleri söylenebilir. *Orkestra ve Yönetimi* dersinde, bir müzik öğretmeni adayı için *yönetme becerileri* ile ilgili öğretim etkinliklerinin gerekli olduğuna ilişkin öğrenci ve öğretim elemanlarının % 91,7'ser oranla aynı yönde olumlu görüş belirtmelerinin oldukça ilginç ve dikkat çekici olduğu anlaşılmaktadır. Böylece, *Orkestra ve Yönetimi* dersinde, bir müzik öğretmeni adayı için *yönetme becerileri* ile ilgili öğretim etkinliklerinin gerekli olduğuna ilişkin öğrenci ve öğretim elemanlarının % 100 oranında tamamen aynı görüşte oldukları yargısına varılabilir. *Orkestra ve Yönetimi* dersinde, bir müzik öğretmeni adayı için *yönetme becerileri* ile ilgili öğretim etkinliklerinin

gerekliliği dışındaki diğer tüm etkinlikler için öğrencilerin tamamına yakın bir bölümünün olumsuz görüş belirtirken, öğretim elemanlarının kısmen olumlu görüş belirtmelerinin üzerinde önemle durulması gereken bir durum olduğu düşünülmektedir. Böylelikle, *Orkestra ve Yönetimi* dersinde yönetme becerileri ile ilgili etkinliklere oldukça az yer verildiği sonucu çıkarılabilir.

Tablo 5 “Orkestra ve yönetimi” dersinde yönetme becerilerine ilişkin öğrenci görüşleri

		GÖRÜŞLER		f	%
Orkestra ve Yönetimi Dersinde Yönetme Becerilerine İlişkin Görüşler	Yönetme Becerileri	Yönetme Becerileri ile İlgili Öğretim Teknikleri	<i>“Orkestra ve Yönetimi dersinde yönetme becerilerine ilişkin öğretim etkinliklerine hiç yer verilmemektedir.”</i>	26	76,47
			<i>“Orkestra ve Yönetimi dersinde yönetme becerilerine ilişkin öğretim etkinliklerine kısmen yer verilmektedir. Bu etkinlikler içerisinde şeflik sanatıyla ilgili DVD gösterimi, temel vuruş tekniklerinin tanıtılması ve uygulanmasının yanında İstiklal Marşı yönetim becerilerinin kazandırılması yer almaktadır.”</i>	8	23,52
		TOPLAM		34	100
		Yönetme Becerilerinin Gerekliliği	<i>“Orkestra ve Yönetimi dersinde yönetme becerilerine ilişkin öğretim etkinlikleri, temel vuruş tekniklerini kavrama ve uygulama, oluşturulacak okul çalgı topluluklarını ve İstiklal Marşı’nı yönetme becerilerini kazanma ve ‘Koro Yönetimi’ dersinde kazanılan becerilerin pekiştirilmesi bakımından son derece gerekli ve önemlidir.”</i>	30	88,23
			<i>“Yönetme becerilerine ilişkin öğretim etkinlikleri kısmen gereklidir.”</i>	3	8,82
	<i>“Yönetme becerilerine ilişkin öğretim etkinliklerinin gereksiz olduğunu düşünüyorum. ‘Koro Yönetimi’ dersinde bunu fazlasıyla alıyoruz”.</i>		1	2,94	
	TOPLAM		34	100	

Tablo 5’de görüldüğü gibi, öğrencilerin % 76,47’si Orkestra ve Yönetimi dersinde yönetme becerilerine ilişkin öğretim etkinliklerine hiç yer verilmediğini ifade etmektedir. Orkestra ve Yönetimi dersinde yönetme becerilerine ilişkin öğretim etkinliklerine kısmen yer verildiğini ifade eden öğrencilerin oranı % 23,52’dir.

Orkestra ve Yönetimi dersinde yönetme becerilerine ilişkin öğretim etkinliklerinin, temel vuruş tekniklerini kavrama ve uygulama, oluşturulacak okul çalgı topluluklarını ve İstiklal Marşı’nı yönetme becerilerini kazanma ve “Koro Yönetimi” dersinde kazanılan becerilerin

pekiştirilmesi bakımından son derece gerekli ve önemli olduğunu ifade eden öğrencilerin oranı ise % 88,23'tür.

Öğrencilerin % 8,82'si "Orkestra ve Yönetimi" dersinde yönetme becerilerine ilişkin öğretim etkinliklerinin kısmen gerekli olduğunu ifade etmektedir.

Aşağıda görüşme yapılan öğrencilerin "Orkestra ve Yönetimi" dersinde yönetme becerilerine ilişkin görüşlerinden bazılarına yer verilmiştir:

Yönetme becerileri ile ilgili öğretim tekniklerine ilişkin görüşler:

Ö6: "Bu derste yönetme becerileriyle ilgili maalesef hiçbir şey yok. 'Koro Yönetimi' dersinde koro için alıyoruz, ama 'Orkestra ve Yönetimi' dersinde yönetim yok. Ne kadar acı bir durum değil mi? Dersin adı 'Orkestra ve Yönetimi', fakat yönetim yok."

Ö5: "Dersimizde yönetme becerilerine ilişkin herhangi bir öğretim etkinliği gerçekleştirilmemektedir. Sadece eser çalmaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Az da olsa yönetme becerilerine yer verilmeli. Çünkü Türkiye'deki okulların durumu iç açıcı değil. Sağ ve sol el tekniklerinin yönetimde ne işe yaradıklarını bilmeliyiz. Bunun yapılabilmesi içinde ders saatleri arttırılmalı."

Ö14: "Öğretim elemanımız bazen bir öğrenci çıkartıp sen yönet diyor, nasıl yöneteceğini söylüyor ve diğerleri izliyor. Yalnız bu çok zor eserler için değil, nispeten kolay eserleri seçiyor."

Örneklem grubundaki toplam 34 öğrenciden 26'sı, "Orkestra ve Yönetimi" dersinde yönetme becerilerine ilişkin öğretim etkinliklerine hiç yer verilmediğini belirtmektedir. Öğrencilerin yaklaşık dörtte üçü bu derste yönetme becerileri ile ilgili etkinliklerin yer almadığı yönünde görüş belirtmektedir.

Bu görüşlerden elde edilen bulgulara göre, müzik öğretmeni adayları için önemli olduğu öngörülen yönetme becerilerine ilişkin öğretim etkinliklerinin "Orkestra ve Yönetimi" dersinde büyük ölçüde yer almadığı anlaşılmaktadır.

Yönetme becerilerinin gerekliliğine ilişkin görüşler:

Ö10: "Yönetim hiç yok. Okullarda mandolin, bağlama, blokflüt çalgılarını yönetebilecek düzeyde temel beceriler olmalı. Bu orkestra dersinin içinde verilebilir."

Ö20: "Yönetim becerileri ile ilgili etkinlikler çok gerekli. Sınıfı, topluluğu yöneteceğiz. Mutlaka kemanları yönetmeyeceğiz belki

ama burada alınan bilgiyi uyarlayabilmeliyiz. Buna ek olarak alışkanlık kazanıyoruz. Örneğin bir tarafta koro söylerken, bir tarafta blokflütler, bir tarafta mandolin çalarken işaret verebilme alışkanlığını burada kazanıyoruz. Bu açıdan çok önemlidir."

Ö25: "Yönetme becerileriyle ilgili hiçbir şey yapılmıyor, fakat ben yönetme becerileriyle ilgili öğretim etkinliklerini son derece gerekli görüyorum. Çünkü mezun olduktan sonra üniversitede veya Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde de eğitmen olabiliriz. Örneğin burada öğretim elemanı olursak bunlar bize çok gerekecek. Büyük şehirlerdeki müzik eğitimi anabilim dallarından mezun öğrenci ile bir Anadolu'daki müzik eğitimi anabilim dalından mezun olan öğrenci bir olmuyor. Tabii istisnalar kaideyi bozmaz."

Orkestra ve Yönetimi dersinde yönetme becerilerinin gerekliliği konusunda öğrencilerin % 97,6'sı olumlu yönde görüş belirtmektedir. Bu görüşlerden elde edilen bulgulara göre; Orkestra ve Yönetimi dersinde yönetme becerilerine ilişkin öğretim etkinliklerinin, temel vuruş tekniklerini kavrama ve uygulama, oluşturulacak okul çalgı topluluklarını ve İstiklal Marşı'nı yönetme becerilerini kazanma ve "Koro Yönetimi" dersinde kazanılan becerilerin pekiştirilmesi bakımından son derece gerekli ve önemli olduğu düşünülmektedir.

3.4. Orkestra ve Yönetimi Dersinde Orkestrayı ve Okullarda Oluşturulabilir Çalgı Topluluklarını 'Yönetme Becerileri' Kapsamında Ele Alınan Eserlerin Dağılımı İle İlgili Öğrenci Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Tablo 6 "Orkestra ve yönetimi" dersinde orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı topluluklarını 'yönetme becerileri' kapsamında ele alınan eserlerin dağılımına ilişkin öğrenci görüşleri

	Hiç		Az Ölçüde		Orta Ölçüde		Büyük Ölçüde		Tamamen		Toplam		Ağırlıklı Toplam		Önem Sırası
	(1)		(2)		(3)		(4)		(5)						
	F	%	f	%	f	%	F	%	f	%	F	%	N	%	
Uluslararası Sanat Müziği	17	68	5	20	2	8	1	4	-	-	25	100	113	43,97	1
Çağdaş Türk Müziği	3	23	5	39	2	15	3	23	-	-	13	100	47	18,29	3
Türkü	2	1	5	4	5	42			-	-	12	100	45	17,51	4

Düzenlemeler		7		2												
Okul Şarkıları, Marş vb.	7	54	2	15	1	7,7	3	23	-	-	13	100	52	20,23	2	
Toplam													257	100,00		

Tablo 6’da görüldüğü gibi, öğrencilerin Orkestra ve Yönetimi dersinde orkestrayı ve kullarda oluşturulabilir çalgı topluluklarını ‘Yönetme Becerileri’ kapsamında ele alınan eserlerin dağılımı incelenmiştir. Buna göre; 1.sırada ‘Uluslararası Sanat Müziği’ne, 2. sırada ‘Okul Şarkıları, Marş vb.’ne, 3. sırada ‘Çağdaş Türk Müziği’ne, 4. sırada ‘Türkü Düzenlemeleri’ne yer verildiği anlaşılmaktadır.

Bu bulgulara göre, öğrencilerin Orkestra ve Yönetimi dersinde orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı toplulukları ‘Yönetme Becerileri’ kapsamında daha çok Uluslararası Sanat Müziği’ne yer verildiğini düşündükleri söylenebilir.

3.5. Orkestra ve Yönetimi Dersinde ‘Yönetme Becerileri’ Kapsamındaki Etkinlikler İle İlgili Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşlerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Tablo 7 Orkestra ve Yönetimi Dersinde Yönetme Becerileri Kapsamındaki Etkinliklere İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşlerinin Karşılaştırılması

		F	Sıra Ortalaması	Z	P	Anlam
“Orkestra ve Yönetimi” Dersinde ‘Yönetme Becerileri’ne İlişkin Görüşler	Öğrenci	108	59,2	-4,787	0,0001	*
	Öğretim Elemanı	24	99,3			

Tablo 7’de görüldüğü gibi, öğretim elemanlarının ve öğrencilerin “Orkestra ve yönetimi” dersinde ‘Yönetme Becerileri’ne ilişkin görüşleri grup ortalamaları açısından öğretim elemanları ile öğrenciler arasında anlamlı farklılık görülmektedir. ($p < 0,05$ Mann-Whitney u testi) Öğretim elemanlarının puanları anlamlı derecede yüksek görülmektedir.

Buna göre, “Orkestra ve yönetimi” dersinde ‘Yönetme Becerileri’ kapsamındaki etkinliklere ilişkin öğretim elemanları olumlu yönde görüş belirtirken, öğrencilerin öğretim elemanlarına göre olumsuz yönde bir görüşe sahip oldukları anlaşılmaktadır. Bir başka ifade ile öğretim

elemanlarının “Orkestra ve yönetimi” dersinde öğrencilerin aksine ‘Yönetme Becerileri’ ile ilgili etkinliklere yer verildiği görüşünde oldukları söylenebilir. Yapılandırılmış görüşme yoluyla toplanan verilerden elde edilen bulgular bu etkinliklere az yer verildiğini doğrular ve destekler niteliktedir. Bu durumun ders saatleri ile ilgili zaman darlığı sebebiyle ‘yönetme becerileri’ ne ilişkin etkinliklerin öğrencilerin tümü tarafından uygulanma fırsatının sağlanamamasından kaynaklandığı düşünülebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları Orkestra ve Yönetimi dersinde Orkestrayı ve Okullarda Oluşturulabilir Çalgı Toplulukları ‘Yönetme Becerileri’ne ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerini saptayıp değerlendirmenin amaçlandığı bu araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlar ve öneriler şunlardır:

Sonuçlar

- Öğretim elemanları, “Orkestra ve Yönetimi” dersinde orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı toplulukları ‘Yönetme Becerileri’ne “Büyük ölçüde” yer verildiği görüşündedirler.
- Öğretim elemanları, Orkestra ve Yönetimi dersinde orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı toplulukları ‘Yönetme Becerileri’ kapsamında daha çok ‘Uluslararası Sanat Müziği’ türünde eserlere yer vermektedir.
- Öğrenciler, “Orkestra ve Yönetimi” dersinde orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı toplulukları ‘Yönetme Becerileri’ne “Az ölçüde” yer verildiği görüşündedirler.
- Öğrenciler, Orkestra ve Yönetimi dersinde orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı toplulukları ‘Yönetme Becerileri’ kapsamında daha çok ‘Uluslararası Sanat Müziği’ türünde eserlere yer verildiği görüşündedir.
- “Orkestra ve Yönetimi” dersinde orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı toplulukları ‘Yönetme Becerileri’ne ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri arasında öğretim elemanları lehine anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Öneriler

- “Orkestra ve Yönetimi” dersinde orkestrayı ve okullarda oluşturulabilir çalgı toplulukları ‘Yönetme Teknikleri ve Becerileri’ne yer verilmelidir.
- Öğretim elemanları, “Orkestra ve Yönetimi” dersinin işlenişinde yöntem çeşitliliği sağlama konusunda daha duyarlı olmalıdır.
- Öğretim elemanları, “Orkestra ve Yönetimi” dersindeki etkinlikleri çeşitlendirme ve bu etkinlikleri daha çok öğrenci merkezli bir anlayışla yürütme çabası içinde olmalıdır.
- “Orkestra ve Yönetimi” dersi öğrenme-öğretme süreci açısından anabilim dalları arasında gerekli eşgüdümün sağlanması yoluna gidilmelidir.
- Müzik öğretmenliği Lisans Programı’nda “Orkestra/ Oda Müziği ve Yönetimi” dersi “Orkestra ve Yönetimi” ve “Oda Müziği” adı altında iki ayrı ders olarak yer almalıdır.
- Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Programı’nda “Orkestra ve Yönetimi” dersinin daha işlevsel bir yapıya ve işlevliğe kavuşturulması bakımından ders saatleri artırılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Bryman, A. (2001). *Social Research Methods*. New York: Oxford University Press Inc.
- Demirel, Ö. (1999). *Plandan Değerlendirmeye Öğretme Sanatı*. Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Denzin, N. & Lincoln, Y. (2005). *The Sage Handbook Of Qualitative Research (Third edition)*. London: Sage publications.
- Ely, M.; Anzul, M.; Friedman, T.; Garner, D. ve Steinmetz, A. (1998). *Doing qualitative research: circles within circles*. London: The Falmer.
- Günay, E., & Özdemir, M.A. (2003). *Müzik öğretimi teknolojisi ve materyal geliştirme*. Bağlam Yayıncılık, İstanbul.
- Gündoğdu, P. (2006). *Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterliklerinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

- Hamann, D.L. , & Gillespie, R. (2004). *Strategies For Teaching Strings Building A Successful String And Orchestra Program*. New York, Oxford University Press.
- Kalyoncu, N. (2004). *Müzik Öğretmeni Yeterlikleri ve Güncel Müzik Öğretmenliği Lisans Programı. 1924–2004 Musiki Muallim Mektebi'nden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildiriler Kitabı, (4), Isparta.*
- Kıvrak, Y. (2003). *Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarımızda Toplu Çalma/Söyleme Derslerindeki Repertuar Sorunu, Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, İnönü Üniversitesi, Malatya.*
- Patton, M.Q. (1987). *How to use qualitative methods in evaluation*. Newbury Park. CA: Sage
- Robson, Colin (2001). *Real world research*. Oxford: Blackwell.
- Tavşancıl, E. ve Aslan, E. (2001). *Sözel, yazılı ve diğer materyaller için içerik analizi ve uygulama örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Varış, Y.A. (2007). *Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları Orkestra Ve Yönetimi Dersi Öğretim Sürecinin Betimlenmesi ve Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.

EXTENDED SUMMARY

Orchestra conducting course, which is among the courses through which music teachers perform the activities of “making music altogether” during their training in the faculties of education, has an important function. One of the courses in which collective instrument training is performed in the Departments of Music Education is “the Orchestra and Conducting the Orchestra”. Orchestra conducting is a process of directing the human and material resources owned by the orchestra in a rational way, in an aesthetic harmony and in integrity so as to attain the goals of the orchestra. A music teacher who has gone through the process of orchestra training and orchestra conducting and who has acquired the skills to form an ensemble of instrument and is able to train the ensemble members will shed light to his or her environment in the institutions of employment with his or her supply of knowledge. The students of institutions raising music educators have opportunities to reinforce the technical knowledge and

skills they have previously learnt in the classes of individual instruments in orchestra/ chamber music classes. It is predicted in the course of Orchestra Conducting that they will have accumulation of knowledge and with that accumulation they will be able to form orchestras and conduct them in schools where they work. In line with those predictions, it is observed that differing applications are available in music education departments in the process of teaching the course and that teaching activities regarding conducting skills are not included in the programme in most of the institutions, or that the activities do not attain the goals. A close examination of graduate and post-graduate level university curricula demonstrates that mostly descriptive programmes are available. The fact that there are undefined concepts, unspecified principles goals, , teaching methods and systems of measurement and evaluation in the “Orchestra Conducting” course curriculum in the graduate programme leads to important application differences even between the instructors of the same field and between institutions. It should be remembered that music teachers may have to conduct private and official ensembles of strings, and efforts should be made to make such courses to be more functional so that they could gain proficiency in such skills during the training period. Therefore, this study aims to analyse the activities concerning the skills to conduct orchestras and ensembles of instrument to be formed in schools, which is offered in the course of “the Orchestra and Conducting the Orchestra” in the music education departments of Fine Arts Division in the faculties of education, based on instructors’ and students views. This current research is important in that it analyses the activities concerning conducting skills offered in the course of “the Orchestra and Conducting the Orchestra” in music education departments and thus aims to make the course more functional, and that it is a source of reference for prospective studies. The research employs a qualitative and quantitative descriptive research method with a holistic approach. A case study based on the specified methods and the framework constitutes the design of the research. The research population was composed of the instructors teaching the course of “the Orchestra and Conducting the Orchestra” as well as the students taking the course in music education departments in the divisions of fine arts in the faculties of education in Turkey. The research sample was composed of the instructors who taught the course and the final year students who took the course in 2006-2007 academic year at graduate level in the music departments in Turkey. 24 out of 25 instructors were chosen for the sample in the instructors’ questionnaire from the 21 music departments. For the students’ questionnaire and students-instructors interview form, the departments were chosen from the

western, central and eastern parts of Turkey through group sampling method. The music education departments constituting the sample group were from Marmara University in the West, Gazi University in Central Anatolia, and İnönü University in the east. The data were collected through literature review, questionnaires and structured interviews. The questionnaires and the review forms were applied to the instructors and the students by structuring them according to the groups. The various statistical analysis techniques available in the SPSS 12.0 package programme were used for the statistical analyses of the data. Frequencies (f), percentages (%), arithmetic averages (), standard deviations (ss) were also used for the purposes. Apart from that, Mann Whitney U test, Kruskal-Wallis test and Chi-square test were also used for miscellaneous measurements. 0.05 was chosen as the level of statistical significance.

The reliability coefficient, which was calculated with Cronbach Alpha method, for the items of the questionnaire was 0.96 in the instructors questionnaire but it was 0.94 in the students questionnaire. Thus, the reliability of the questionnaires was high. Expert opinion was consulted for content validity. The quantitative data analysis for the students and instructors questionnaires and content analysis for the interviews were performed. Categorical analysis, one of the types of content analysis was employed in the research. It was found that instructors believed the activities concerning the skills to conduct orchestras and ensembles of instrument to be formed in schools, which is offered in the course of “the Orchestra and Conducting the Orchestra” were included in the programme “to a great extent” whereas students believed that such activities were included in the programme “to a small extent”. It was also found that students and instructors shared the same opinion in that musical pieces of the type “international art music” were more often addressed. A difference in favour of instructors was found between the students’ and instructors’ views regarding the activities concerning the skills to conduct orchestras and ensembles of instrument to be formed in schools. Following the quantitative and qualitative analyses, it was found that instructors did not include sufficient amount of such activities in their teaching. Based on the findings, the following recommendations could be made:

- Sufficient place should be allocated to the skills to conduct orchestras and instrument ensembles to be formed in schools in the course of “the Orchestra and Conducting the Orchestra”

- Instructors should be more sensitive to ensuring variation in the teaching of the course of “the Orchestra and Conducting the Orchestra”
- Instructors should make attempts to diversify the activities in the course and to conduct the activities in a student-centred approach.
- The coordination required in terms of learning-teaching should be made between music departments in the course of “the Orchestra and Conducting the Orchestra”
- The courses “orchestra/chamber music and conducting it”, “the Orchestra and Conducting the Orchestra”, and “chamber music” should be taught as two distinct courses in the graduate programme
- Class hours should be increased for the course of “the Orchestra and Conducting the Orchestra” in the graduate programme of the music departments so as to make the course more functional.

BU SAYFA BOŞ BIRAKILMIŞTIR.